

TELEGDI JÓZSEF

Szótanulmány

HO APOSZTOLOSZ — AZ APOSTOL (AZ APOSZTELLÓ EL-, KIKÜLD — igéből)

Általánosan

Eredeti dologi jelentése: "rakodási jegy, útlevelel"; "útrakész hajó"; később általában: "valakihez intézett irat, levél", de csak nagyon ritkán "küldött, követ".

Újszövetség

Csak személyről: küldött; akinek az egyházban valamilyen kiemelkedő megbízatása (küldetése) van; apostol.

1. Küldött, követ

Jn 13,16 A küldött nem nagyobb annál, aki elküldte.

Fil 2,25 Szükségesnek tartottam azonban, hogy visszaküldjem hozzátok Epafroditosz testvéremet, munkatársamat és bajtársamat, akit ti küldtetek (a ti apostolokat!), hogy szükségemben szolgálatomra legyen.

2Kor 8,23 Testvéreink, gyülekezetek küldöttei:

Akár Titusról van szó, ... akár a mi testvéreinkről, a gyülekezetek küldöttei ők: Krisztus dicsősége.

2. Sajátosan és kiemelten: Isten küldöttei, követi

Lk 11,49 Küldök hozzájuk prófétákat és küldötteket (apostolokat?).

Jel 18,20 vö. 2,2 Örüljete ti szentek, apostolok és próféták - felsorolás egymás mellett.

Ef 3,15 Most pedig kinyilatkoztattatott szent küldötteinek (apostolainak?) és prófétáinak.

Zsid 3,1 Hitvallásunk (isteni) küldöttje (Jézus).

3. Túlnyomó többségben a már említett, különleges megbízatással felruházott, gyülekezeti tisztségviselőket jelenti: ezt a jelentést egy olyan tisztség megjelöléseként kapta, amelyet már a rabbinus zsidóság is ismert (héb. saluach, tsz.: söluchim).

Az újszövetségi görögben nem korlátozódik a 12-es kör tagjaira és Pálra, hanem általában az evangélium hirdetőit jelenti.

3.1 A tizenkettes kör tagjairól

Mt 10,2 A tizenkét apostol neve pedig ez...

Mk 3,14 Tizenkettőt választott ki (akit el is nevezett apostoloknak) arra, hogy vele legyenek, és azután elküldje őket, hogy hirdessék az igét.

Lk 22,14 Asztalhoz telepedett az apostolokkal együtt, vö. 6,13; 9,10; 17,15.

ApCs 1,26 A sors Mátyásra esett, és a tizenegy apostol közé sorolták őt.

Jel 21,14 A város falának tizenkét alapköve volt, és azokon a Bárány tizenkét apostolának tizenkét neve.

ApCs 5,29 Péter és az apostolok.

3.2 Pál önmaga megjelölésére

Róm 1,1 Pál, Krisztus Jézus szolgálja, elhívott apostol, akit az Isten kiválasztott.

És tovább: Róm 11,13; 1Kor 1,1; 9,1k; 15,9; 2Kor 1,1; Gal, Ef, Kol 1,1; 1Tim 1,1 2,7; 2Tim 1,1,11; Tit 1,1.

3.3 Tágabb értelemben egyes személyekről

ApCs 14,14 Barnabás,

Róm 16,7 Andronikosz és Juniász,

Gal 1,19 az Úr testvére, Jakab.

Péter önmaga megjelölésére: 1Pt 1,1 - Péter, Jézus Krisztus apostola; 2Pt 1,1 - Simon Péter, Jézus Krisztus szolgálja és apostola.

3.4 Általános értelemben

1Kor 4,9 Úgy gondolom, hogy Isten minket, apostolokat, utolsókul állított.

És még: 9,5; 15,7; 2Kor 11,3; 1Thessz 2,7, ApCs 1,2; 2,42k; 4,33,35,37; 5,2,12,18,40; 6,6; 8,1,14,18; 9,27; 11,1; 2Pt 3,2; Júd 17.

3.5 Apostolok és presbiterek egymás mellett szerepelnek gyülekezeti "hatóságként" (vezetői testület)

ApCs 15,2 Ebben a vitás ügyben Pál, Barnabás és néhányan mások is menjenek fel az apostolokhoz és a vénekhez Jeruzsálembe.

És még: ApCs 15,4,6,22k; 16,4. (akit el is nevezett apostoloknak)

1Kor 12,28k A gyülekezeti tisztségek között az első helyen áll: "némelyeket először apostolokká rendelt az Isten az egyházban, másodszor prófétáká..." Ez az apostoli szolgálat fontosságát mutatja.

Ef 4,11k - És ő (ti. Krisztus!) "adott" némelyeket apostolokul, prófétácul... hogy felkészítse a szenteket... Az előbbi igeszakaszban (1Kor) Isten, itt pedig Krisztus a mondat alanya („rendelt”, ill. „adott”). A kezdeményezés tehát mindig felülről kell, hogy induljon.

2Kor 12,12

"Az apostol jelei megtörténtek közöttetek" (utána értelmezésként áll: teljes állhatatosság, jelek-csodák, isteni erő). Tehát Pál az apostolság kritériumai közé sorolja a csodajelek cselekvését, és erre magától értetődően hivatkozik is! Ez közös benne a többi apostollal, mint minden más is - kivéve elhívásának idejét: "Nem is mentem fel Jeruzsálembe azokhoz, akik előttem lettek apostolokká, hanem azonnal elmentem Arábiába..." (Gal 1,17).

2Kor 11,5; 12,11

Pál tudatában van annak, hogy ő a 12 után lett apostollá (ellenfelei emlegették is rá!), ezért említi a 12-t így: "fő-fő", azaz "legfőbb apostolok" - ma már megszokott hibrid szóval így mondhatnánk: "szuperapostolok" (hoi hüperlian aposztoloi).

E minősítésbe némi ironia vegyül, amely nem az apostolok személyének szól, hanem a gyülekezetek körében kialakult helytelen közvéleménynek, mert a közvélemény a 12-t nagyobbaknak akarta látni Pálnál.

Dr. Varga Zsigmond nyomán (Újszövetségi görög-magyar szótár, Kálvin Kiadó, Bp., 1996, 95-96. o.)